5.6 Det finns två sätt att gottgöra skadan: Antingen kan verksamhetsutövaren utföra de nödvändiga återuppbyggnadsåtgärderna, som direkt finansieras av verksamhetsutövaren, eller så överlåter den berörda myndigheten åtgärderna på en tredje part och låter den operatör som har förorsakat skadan stå för kostnaderna. Det är också möjligt att kombinera dessa två alternativ i syfte att uppnå större effektivitet.

5.7 När mer än en part är ansvarig för skadan lämnar direktivet det till medlemsstaterna att avgöra hur kostnaderna ska fördelas. De båda viktigaste alternativen är solidariskt ansvar eller proportionellt ansvar. Även om avsikten med det dubbla systemet är att underlätta anpassningen av direktivet till medlemsstaternas rättssystem, bör man betona att det är ytterst svårt att fastställa den proportionella fördelningen av ansvaret för miljöskadan, vilket gör det svårare att utnyttja systemet i praktiken.

5.8 Slutligen bör det understrykas att kravet på ekonomisk säkerhet för verksamhetsutövare som omfattas av lagstiftning som rör vatten, mark och biologisk mångfald bidrar till att återställandearbetet blir mer effektivt, samtidigt som man undviker de negativa följderna av insolvens.

Bryssel den 13 mars 2008

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Dimitris DIMITRIADIS

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU” (initiativyttrande)

(2008/C 204/16)

Den 27 september 2007 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett yttrande på eget initiativ om

”Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU”

Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 21 februari 2008. Föredragande var **Metka Roksandić** och medföredragande var **Pedro Almeida Freire**.

Vid sin 443:e plenarsession den 12–13 mars 2008 (sammanträdet den 12 mars) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 118 röster för, 56 röster emot och 7 nedlagda röster.

1. **Slutsatser och rekommendationer**

1.1 EESK beklagar att förslaget till direktiv om påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU inte remitterats till EESK för yttrande, även om detta hävdas i inledningen till direktivet. Förslaget till direktiv faller inte inom de områden där det är obligatoriskt att rådfråga kommittén. Kommittén anser dock att representanter för det civila samhället måste höras i dylika situationer och i denna typ av frågor, eftersom förslaget inte bara gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, utan också får konsekvenser för sysselsättningen och socialpolitiken.

1.2 EESK har beslutat att yttra sig på eget initiativ om detta förslag till direktiv. Kommittén anser att det organiserade civila samhället, framför allt arbetsmarknadens parter, har en mycket viktig roll att spela vid utarbetandet och genomförandet av det direktiv som föreslås av kommissionen om påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU.

1.3 I kommitténs tidigare yttranden ([1]) har kommittén framhållit att det är nödvändigt att åtgärder vidtas samtidigt på olika områden, så att man skapar möjligheter till laglig invandring och samtidigt kan hantera orsakerna till ”irreguljär” invandring.

([1]) EESK:s yttrande av den 15 december 2004 om ”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Undersökning av kopplingarna mellan laglig och olaglig migration”, föredragande: Pariza Castaños (EUT C 157, 28.6.2005).
EESK:s yttrande av den 9 juni 2005 om ”Grönbok om en gemensam syn på ekonomisk migration i EU”, föredragande: Pariza Castaños (EUT C 286, 17.11.2005).
EESK:s yttrande av den 15 december 2005 om ”Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Haagprogrammet: Tio prioriteringar för de kommande fem åren – Partnerskapet för förnyelse i EU när det gäller frihet, säkerhet och rättvisa”, föredragande: Pariza Castaños: (EUT C 65, 17.3.2006).

1.4 Kommittén ställer sig bakom förslaget, eftersom det i praktiken främjar respekten för mänskliga rättigheter. Kommittén hyser dock starka tvivel när det gäller innehållet i förslaget till direktiv, tidpunkten för att lägga fram förslaget och den ordning i vilken lagstiftningsförslagen har lagts fram. Anställning av irreguljära invandrare hänger nära samman med arbetsmarknadens funktion och olaglig anställning i allmänhet, och kan därför inte förhindras endast genom att arbetsgivarna straffas.

1.5 Eftersom två olika områden hänger samman när det gäller kommissionens arbete med invandringsfrågor inom EU, dvs. området med frihet, säkerhet och rättvisa å ena sidan och sysselsättnings- och socialpolitiken å andra sidan, vill kommittén betona vikten av att harmonisera befintlig gemenskapslagstiftning med den lagstiftning för laglig och olaglig invandring som är under utarbetande. Kommittén anser att man inte kan lösa problemet med olaglig invandring endast genom att stänga gränserna eller vidta tvingande åtgärder.

1.6 Laglig migration och invandring inom och till EU måste regleras å det snaraste. Kommittén rekommenderar att kommissionen noga undersöker möjligheten att vidta ytterligare åtgärder för att bekämpa svartarbete.

1.7 Internationella erfarenheter visar att bekämpningen av svartarbete ger större effekt om den grundar sig på ett antal parallella åtgärder. Man måste vid sidan om att skapa möjligheter till laglig invandring av arbetstagare till de sektorer inom ekonomin där anställning av illegala invandrare utan arbetstillstånd är som vanligast genomföra informations- och utbildningskampanjer med information om följderna av svartarbete. Sanktionspolitiken mot arbetsgivarna bör också vara enhetlig – utan hänsyn till svartarbetarens nationalitet. Förslaget till direktiv bör alltså ingå i ett bredare paket av åtgärder mot svartarbete, också bland illegala invandrare, och inte vara ett grundläggande verktyg såsom kommissionen föreslår.

1.8 Kommittén vill betona att det är mycket viktigt att direktivet genomförs på ett effektivt sätt i medlemsstaterna, som inte kommer att få någon lätt uppgift eftersom a) kontrollorganen inte har tillräckligt med kvalificerad arbetskraft, b) det är svårt att fördela ansvaret mellan berörda organ och c) antalet företag som måste kontrolleras är mycket stort.

1.9 Kommittén anser att de förslag i direktivet som kan leda till fördelar i praktiken bör förstärkas. De ändringar och tillägg som föreslås av kommittén anges under rubriken ”Särskilda kommentarer” och har som syfte att garantera en mer korrekt ansvarsfördelning, samtidigt som situationen för arbetstagare utan arbetstillstånd förbättras. Om kommissionen bortser från kommitténs förslag kommer dylika arbetstagare att utnyttjas ännu värre.

2. **Inledning**

2.1 Förslaget till direktiv är ett av flera lagstiftningsförslag som kommissionen presenterar i linje med sitt meddelande från 2005 ([2]) om en strategisk plan för laglig migration och meddelandet om politiska prioriteringar i kampen mot den olagliga invandringen av tredjelandsmedborgare (juli 2006) ([3]). I dessa meddelanden föreslår kommissionen olika sätt att begränsa incitamenten för illegal invandring till EU, varav det främsta är möjligheten att hitta ett arbete. Medlemsstaterna åläggs att införa liknande påföljder för arbetstagare för tredjelandsmedborgare och att tillämpa dem på ett effektivt sätt. Europeiska rådet godkände kommissionens förslag ([4]) i december 2006.

2.2 Under 2007 följdes förslaget till direktiv upp av:

— Meddelande från kommissionen om cirkulär migration och partnerskap för rörlighet mellan Europeiska unionen och tredjeländer ([5]).

— Förslag till rådets direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning ([6]).

— Förslag till rådets direktiv om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat ([7]).

— Meddelande från kommissionen om kraftfullare åtgärder mot odeklarerat arbete ([8]).

3. **Sammanfattning av förslaget till direktiv**

3.1 Syftet med direktivet är att göra det mindre attraktivt att arbeta för migranter som saknar giltiga tillstånd (minska dragningskraften). Direktivet bygger på åtgärder som vidtagits i medlemsstaterna och syftar till att a) samtliga medlemsstater inför liknande påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som saknar giltigt uppehållstillstånd och b) dessa påföljder tillämpas på ett effektivt sätt.

3.2 Direktivet rör invandringspolitiken, inte arbetsmarknads- eller socialpolitiken. Direktivets rättsliga grund är artikel 63.3 b i EG-föredraget och avser att minska den olagliga invandringen till EU.

3.3 Förslaget rör inte den lagliga invandringen eller sysselsättning som står i strid med beviljat tillstånd (t.ex. arbete som utförs av studenter eller turister från tredjeland) eller odeklarerat arbete av tredjelandsmedborgare.

([2]) KOM(2005) 669 slutlig.
([3]) KOM(2006) 402 slutlig.
([4]) Meddelande om politiska prioriteringar i kampen mot den olagliga invandringen av tredjelandsmedborgare KOM(2006) 402 slutlig.
([5]) KOM(2007) 248 slutlig.
([6]) KOM(2007) 637 slutlig.
([7]) KOM(2007) 638 slutlig.
([8]) KOM(2007) 628 slutlig.

4. **Förslagets innehåll**

4.1 Direktivet förbjuder anställning av tredjelandsmedborgare som vistas olagligen i EU. Påföljder (som kan vara av administrativ art) kommer att fastställas för överträdelser i form av böter. För företagen gäller även andra påföljder, t.ex. att de kan fråntas rätten till offentliga bidrag eller fråntas rätten att delta i offentlig upphandling. Straffrättsliga påföljder kan komma att utdömas i allvarliga fall.

4.2 I artikel 2 definieras begreppet ”anställning”. Arbetsgivare definieras som en person, även en juridisk person, som anställer en tredjelandsmedborgare för att utöva avlönad verksamhet.

4.3 Arbetsgivare är skyldiga att a) inför en anställning kontrollera att en tredjelandsmedborgare har ett uppehållstillstånd eller en annan handling som ger dem rätt till uppehälle under den tid som anställningen varar och b) spara en kopia av dokumentet så att medlemsstaternas behöriga myndigheter kan inspektera dem. Arbetstagarna anses därefter ha uppfyllt sina förpliktelser, förutom om den handling som visas upp är uppenbart felaktig. Endast företag och juridiska personer är skyldiga att senast inom en vecka underrätta behöriga myndigheter om såväl början som slutet av tredjelandsmedborgares anställning.

4.4 Arbetsgivare som inte följer förbudet att anställa tredjelandsmedborgare som vistas olagligen i EU kommer att bestraffas med effektiva, väl avvägda och avskräckande påföljder. Arbetsgivare kommer att bestraffas för varje överträdelse genom böter och krav på att finansiera repatrieringskostnaderna (arbetsgivaren måste betala dylika tredjelandsmedborgare eventuellt innestående lön samt eventuella skatter och sociala avgifter). I enlighet med artikel 10 kan överträdelsen under vissa omständigheter utgöra ett brott om den begås medvetet.

4.5 Medlemsstaterna anmodas också att införa ekonomiska påföljder (böter och ersättning av kostnaderna för att repatriera tredjelandsmedborgarna) samt andra påföljder (tillfälligt fråntagande av rätten till offentliga bidrag och av rätten att delta i offentlig upphandling, återbetalning av redan beviljade EU-bidrag och tillfällig eller permanent stängning av inrättningar). Direktivet innehåller också bestämmelser om juridiska personers ansvar och eventuella påföljder gentemot dem. Befintliga nationella bestämmelser i medlemsstaterna om juridiska personers ansvar kan bibehållas.

4.6 När arbetsgivaren är en underentreprenör ska medlemsstaterna sörja för att huvudentreprenören och eventuella mellanliggande entreprenörer är ansvariga att betala samtliga ekonomiska påföljder och eventuella efterbetalningar.

4.7 Arbetsgivaren måste betala samtliga skatter och sociala avgifter för den berörda tredjelandsmedborgaren. Medlemsstaterna åläggs också att införa system för att sörja för att de nödvändiga förfarandena för utbetalning av innestående lön sätts igång automatiskt utan att tredjelandsmedborgaren behöver inge någon begäran. Ett arbetsförhållande förmodas omfatta minst sex månader, såvida arbetsgivaren inte kan bevisa motsatsen. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att olagligt anställda tredjelandsmedborgare erhåller eventuell efterbetalning av lön, även om de har lämnat eller sänts tillbaka från EU. När det gäller brott ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att ett eventuellt beslut om återvändande inte verkställs förrän tredjelandsmedborgaren har erhållit eventuell efterbetalning av lön.

4.8 Medlemsstaterna ska se till att minst 10 % av de företag som har sitt säte på deras territorium varje år inspekteras för kontroll av huruvida de anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU. Urvalet av de företag som ska inspekteras ska göras på grundval av en riskbedömning och med hänsyn till faktorer såsom den sektor inom vilken ett företag är verksamt och tidigare förekomst av överträdelser.

4.9 Medlemsstaterna åläggs att genomföra direktivet i den nationella lagstiftningen senast två år från offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

5. **Allmänna kommentarer**

5.1 Förslaget till direktiv påverkar två olika politikområden som hänger nära samman när invandringspolitiken genomförs: området för frihet, säkerhet och rättvisa å ena sidan och arbetsmarknads- och socialpolitiken å andra sidan. Kommittén motsätter sig inte den idé som presenteras i förslaget om att utöva påtryckningar mot både ohederliga arbetsgivare och kriminella organisationer som handlar med människor utan uppehållstillstånd. Kommittén ställer sig bakom förslaget till direktiv, eftersom det främjar respekten för mänskliga rättigheter.

5.2 Kommittén anser att EU:s institutioner måste ta hänsyn till institutionernas beslutsfattande och se till att

— den lagstiftning om laglig och olaglig invandring som är under utarbetande ligger i linje med befintlig gemenskapslagstiftning,

— klargöra vilka konsekvenser bestämmelserna får för personer som flyttar såväl inom EU som till EU från tredjeland.

Det är nödvändigt att vara tydlig i dessa känsliga frågor, eftersom det inte bara handlar om säkerhet, rättvisa och konkurrenskraft, utan också om mänskliga rättigheter. Förslaget påverkar marknaden, de fyra friheterna och arbetskraften, både ur kollektiv och individuell synvinkel, samt eftersom invandringen är nödvändig för EU. I kommitténs tidigare yttranden har kommittén framhållit att det är nödvändigt att åtgärder vidtas samtidigt på olika områden, så att man skapar möjligheter till laglig invandring och samtidigt kan hantera orsakerna till ”irreguljär” invandring.

5.3 Laglig migration och invandring inom och till EU måste regleras å det snaraste. Begränsningen av invandringen till medlemsstaterna har skapat en rad problem, förhindrat den fria rörligheten för arbetstagare mellan vissa medlemsstater och lett till att vissa tredjelandsmedborgare, vid sidan av EU-medborgare, anställts i strid mot gällande regler och utnyttjats av sina arbetsgivare. Samma åtgärder för att bekämpa odeklarerat arbete i EU och i enskilda medlemsstater bör vidtas gentemot samtliga personer som arbetar olagligt, oavsett om de är EU-medborgare eller tredjelandsmedborgare. Kommittén uppmanar därför

kommissionen att noga undersöka möjligheten att utvidga den rättsliga grunden för förslaget till direktiv till att också omfatta åtgärder mot olagligt arbete som utförs av samtliga personer som saknar nödvändiga tillstånd eller handlingar.

5.4 Kommittén anser att den dragningskraft för invandrarna som kommissionen hänvisar till i direktivet inte är möjligheten till olagligt arbete i sig, utan snarare möjligheten att arbeta i ett annat land. Därför kommer åtgärder för att förenkla förfarandet för ett enda uppehålls- och arbetstillstånd utan tvivel att bidra till att minska denna dragningskraft. Medlemsstaterna måste dock själva också bidra till att förenkla förfarandena.

5.5 Många arbetsgivare betonar att det är nödvändigt att bekämpa olagligt arbete och orättvisa konkurrensfördelar eftersom de arbetsgivare som sysselsätter arbetstagare olagligt skapar olagliga och orättvisa konkurrensfördelar för andra, hederliga arbetsgivare.

5.6 Även om medlemsstaterna ansvarar för att genomföra direktivet bör kommissionen vara medveten om att detta inte kommer att bli någon enkel uppgift eftersom a) det råder brist på kontrollorgan, b) det är svårt att fördela ansvaret mellan berörda organ och c) antalet företag som måste kontrolleras är mycket stort. Direktivets styrka kommer att ligga i hur det genomförs i verkligheten.

5.7 Gemenskapsinstitutionerna bör använda samma termer som dem som används av internationella och regionala organisationer och inom internationell rätt, och som därför erkänns internationellt, t.ex. ”irreguljära arbetstagare” eller ”arbetstagare utan vederbörliga tillstånd” i stället för illegala arbetstagare eller illegal invandring. Termen ”illegal invandrare” har en mycket negativ klang. Förslaget till direktiv skulle kunna bidra till att förvärra situationen och leda till ökad diskriminering och främlingsfientlighet, som drabbar samtliga invandrare, som kan utsättas för kontroller enbart på grund av sitt utseende.

5.8 Trots vissa invändningar rörande förslaget till direktiv anser kommittén dock att de förslag i direktivet som kan leda till fördelar i praktiken bör förstärkas. Dessa förslag anges under rubriken ”Särskilda kommentarer”.

6. **Särskilda kommentarer**

6.1 **Artikel 1** – Med stöd av denna artikel bör medlemsstater som redan vidtagit åtgärder för att reglera irreguljär invandring kunna behålla nationella åtgärder som är mer gynnsamma för arbetstagarna.

6.2 **Artikel 2** – definitionerna bör ändras enligt följande:

— b) *anställning*: utövande av **avlönad verksamhet, eller verksamhet som utförs på grund av ekonomiskt beroende**, för och under ledning av en annan person.

— **bemanningsföretag** bör läggas till definitionen av ”arbetsgivare” i artikel 2 e och ”underentreprenör” i 2 f, eftersom den nuvarande definitionen är otydlig. Många arbetstagare från tredjeland är anställda av förmedlingar, bland annat bemanningsföretag.

6.3 **Artikel 4.1 c** – arbetsgivaren bör åläggas att spara kopian av uppehållstillståndet längre än själva anställningen eftersom anställningen inom vissa branscher generellt sett är kort och arbetsgivaren ofta skiftar.

6.4 Artikel 5

— När arbetsgivarna har a) fullgjort sina skyldigheter för att kontrollera att anställningen inte är olaglig och b) kontrollerat och kopierat uppehållstillstånd i enlighet med de krav som fastställts och det därefter framkommer att en tredjelandsmedborgare inte har giltigt uppehållstillstånd trots allt, ska arbetsgivaren fortfarande vara skyldig att betala eventuell innestående lön till den olagligt anställda tredjelandsmedborgaren och uppfylla alla skyldigheter enligt artikel 7 i direktivet. Av detta skäl bör följande tillägg göras i slutet av artikeln: ”Detta påverkar inte deras skyldighet att betala eventuell innestående lön och fullgöra de förpliktelser som anges i artikel 7”.

— Ett tillägg måste göras som stipulerar att arbetsgivarna måste respektera de anställningsförfaranden som fastställts av medlemsstaterna. Det är fullt tänkbart att arbetsgivarna endast kontrollerar uppehållstillstånd och inte de arbetstillstånd som krävs i många medlemsstater. Förekomsten av odeklarerade anställningar av tredjelandsmedborgare kan därför komma att öka, trots att arbetsgivarna följer direktivets bestämmelser.

6.5 Artikel 6

— Bland påföljderna i artikel 6.2 a bör det anges att bötesbeloppet bör vara tillräckligt högt för att omfatta den eventuella vinst som arbetsgivaren kan ha gjort för varje olagligt anställd tredjelandsmedborgare. Bötesbeloppet ska anges för en olagligt anställd person och höjas för varje ytterligare olagligt anställd tredjelandsmedborgare. Det finns en klar skillnad mellan de vinster som görs av privata arbetsgivare med olagligt anställda arbetstagare för hjälp i hemmet eller inom jordbruket och de arbetsgivare som sysselsätter tre, fyra eller ännu fler arbetstagare i verksamhet som är särskilt inriktad på att göra vinst.

— Bestämmelserna bör medge att böterna höjs för arbetsgivare som fortsätter att anställa tredjelandsmedborgare olagligt eller som gör det på nytt efter en viss tid. Böterna bör höjas avsevärt för varje gång som en sådan olaglig anställning upprepas eller fortlöper, så att böterna har en avskräckande verkan.

— Kommittén anser det vara orimligt att förvänta sig att arbetsgivarna ersätter repatrieringskostnaderna för varje olagligt anställd tredjelandsmedborgare samtidigt som de döms att betala böter. Detta innebär i praktiken att det ansvar som nu ligger hos de enskilda ländernas invandrarmyndigheter flyttas över till arbetsgivarna. Arbetsgivare bör endast åläggas att stå för dessa kostnader när överträdelsen utgör ett brott i enlighet med artikel 10.

6.6 Artikel 7

— I direktivet bör det också anges att betalningskravet gäller från den dag då betalningsansökan lämnas in och inte från den dag då ansökan vinner laga kraft.

— Arbetstagarnas rättigheter enligt deras anställningsavtal bör fortsätta att gälla, oavsett om personerna har uppehålls- och arbetstillstånd eller ej.

— Det kan i praktiken bli svårt att betala innestående löner till arbetstagare som redan återvänt till hemlandet och denna aspekt måste beaktas. Det är också nödvändigt att se till att lönen betalas ut till rätt person.

— Det bör dessutom tydligt framgå att arbetsgivare måste beräkna eventuell innestående lön i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter eller kollektivavtal som normalt gäller för en dylik anställning.

6.7 **Artikel 8** handlar om andra åtgärder som ska vidtas av medlemsstaterna.

— Det vore värdefullt att särskilt ange vilka åtgärder som är obligatoriska.

— Kommittén anser att punkt d om tillfällig eller permanent stängning av inrättningar som har använts för att begå överträdelsen är orimlig, eftersom en sådan åtgärd också kan påverka lagligt anställda arbetstagare. När denna åtgärd vidtas bör de arbetstagare som är anställda vid berörda inrättningar, och deras representanter, rådfrågas.

6.8 I **artikel 9** fastställs ansvaret för huvudentreprenören och eventuella mellanliggande entreprenörer att betala påföljder och efterbetalningar. Det vore värdefullt att förtydliga under vilka förhållanden detta gäller. En sådan skyldighet skulle vara mycket svår att tillämpa inom vissa sektorer med långa kedjor av underentreprenörer, exempelvis inom biltillverkningsindustrin och underleverantörer som tillverkar olika komponenter vid olika anläggningar i olika länder. Kommittén anser att huvudentreprenören bör ha möjlighet att befria sig från ansvar genom att vidta rimliga försiktighetsåtgärder.

6.9 Artikel 10

— Enligt denna artikel ska en överträdelse (som avses i artikel 3) utgöra ett brott om den begås ”medvetet”. Eftersom detta kan vara svårt att bevisa vore det bättre om brott anses föreligga om arbetsgivaren ”kände till” eller ”hade kunnat känna till” brottet.

— Med hänsyn till överträdelsen enligt artikel 10.1 a bör varje överträdelse mot artikel 3 som upprepas utgöra ett brott.

— När överträdelsen anses vara ett medvetet brott, i enlighet med artikel 10.1 a, är det viktigt att ta hänsyn till att domstolsförhandlingarna kan komma att dra ut på tiden. Det finns risk för att bestämmelsen inte kommer att tillämpas alls om medlemsstaterna beslutar att frågan om huruvida en överträdelse har ägt rum ska beslutas av behöriga nationella myndigheter eller domstolar inom en period på två år. Eftersom dessa domstolsförhandlingar kan vara mycket tidsödande, och eftersom alla lagliga medel kommer att åberopas vid ett eventuellt överklagande, föreligger risken att denna bestämmelse inte alls kommer att tillämpas i praktiken.

— När denna artikel genomförs i medlemsstaternas lagstiftning är det viktigt att tydligt ange befogenhetsgränserna för de administrativa organ som beslutar om påföljder och enskilda behöriga domstolar, så att man kan undvika eventuella konflikter om befogenheter.

6.10 Artikel 14

— Medlemsstaterna ska införa effektiva system som garanterar snabba och inte alltför dyra förfaranden.

— Medlemsstaterna ska också garantera att de organ som utdömer påföljder utan dröjsmål informerar de berörda parterna om att ett förfarande inleds.

— I artikel 14.3 kan det vara värdefullt att inte bara ge särskilt uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som utsatts för exploaterande arbetsförhållanden och som samarbetar i de rättsliga förfarandena mot arbetsgivaren, utan också till vittnen.

6.11 Artikel 15

Enligt denna artikel ska medlemsstaterna se till att minst 10 % av företagen inspekteras varje år. Kommittén välkomnar denna bestämmelse. Frågan om hur effektivt förslaget till direktiv kommer att bli beror dock på hur just denna bestämmelse genomförs i verkligheten. I de flesta medlemsstaterna kommer det att krävas extra personal och ytterligare ekonomiska resurser för att utföra dessa kontroller. Utan dessa extra anslag kommer sådana krav utan tvivel att leda till ojämlik behandling av de personer som berörs av bestämmelserna.

Bryssel den 12 mars 2008

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Dimitris DIMITRIADIS

BILAGA

till yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Följande ändringsförslag avslogs, men fick minst en fjärdedel av rösterna (artikel 54.3 i arbetsordningen):

Punkt 1.7

Ändra enligt följande:

”Internationella erfarenheter visar att bekämpningen av svartarbete ger större effekt om den grundar sig på ett antal parallella åtgärder. Man måste vid sidan om att skapa möjligheter till laglig invandring av arbetstagare till de sektorer inom ekonomin där anställning av illegala invandrare är som vanligast genomföra informations- och utbildningskampanjer med information om följderna av svartarbete. ~~Sanktionspolitiken mot arbetsgivarna bör också vara enhetlig – utan hänsyn till den illegala arbetstagarens nationalitet.~~ Förslaget till direktiv bör alltså ~~ingå i ett bredare paket av~~ samordnas med åtgärder mot svartarbete, också bland illegala invandrare~~, och inte vara ett grundläggande verktyg såsom kommissionen föreslår~~.”

Röstresultat:

För: 64 Emot: 101 Nedlagda: 9

Punkt 5.3

Ändra som följer:

”Laglig migration och invandring inom och till EU måste regleras å det snaraste. Den begränsade invandringen till medlemsstaterna har skapat en rad problem, förhindrat den fria rörligheten för arbetstagare mellan vissa medlemsstater och lett till att vissa tredjelandsmedborgare, vid sidan av EU-medborgare, anställts i strid mot gällande regler och utnyttjats av vissa arbetsgivare. ~~Samma å~~Åtgärder för att bekämpa odeklarerat arbete i EU och i enskilda medlemsstater ~~bör vidtas gentemot samtliga personer som arbetar olagligt, oavsett om de är EU-medborgare eller tredjelandsmedborgare. Kommittén uppmanar därför kommissionen att noga undersöka möjligheten att utvidga den rättsliga grunden för förslaget till direktiv till att också omfatta åtgärder mot olagligt arbete som utförs av samtliga personer som saknar nödvändiga tillstånd eller handlingar~~ står nu på kommissionens och arbetsmarknadsparternas dagordning och det diskuteras vilka åtgärder man ska vidta för att bekämpa dessa negativa fenomen. Kommittén rekommenderar en nära samordning av åtgärderna för att få bort olaglig invandring och odeklarerat arbete.”

Röstresultat:

För: 56 Emot: 102 Nedlagda: 10

Punkt 6.6

Lägg till följande understrukna text:

”**Artikel 7**

— I direktivet bör det också anges att betalningskravet gäller från den dag då betalningsansökan lämnas in och inte från den dag då ansökan vinner laga kraft.

— Arbetstagarnas rättigheter enligt deras anställningsavtal bör fortsätta att gälla, oavsett om personerna har uppehålls- och arbetstillstånd eller ej.

— Det kan i praktiken bli svårt att betala innestående löner till arbetstagare som redan återvänt till hemlandet och denna aspekt måste beaktas. Det är också nödvändigt att se till att lönen betalas ut till rätt person.

— I de flesta medlemsstater måste arbetstagare lämna in en anmälan till behörigt organ för att begära innestående betalningar.

— Hänvisningen i artikel 7.2 a om att illegalt anställda tredjelandsmedborgare inte behöver lämna in sin anmälan eller begäran om att nödvändiga förfaranden inleds för att göra anspråk på dessa innestående betalningar, skulle leda till diskriminering mellan dessa tredjelandsmedborgare och andra lagligt anställda medborgare från EU-länder eller från tredjeländer.

— Kommittén anser därför att medlemsstaterna måste se till att arbetstagare från tredjeland som vistas olagligt i EU ges allt nödvändigt stöd för att få ut innestående lön och att detta åtagande bör framgå tydligt i artikeln.

— Kommittén anser att bestämmelsen i artikel 7.2 b om att det skall föreligga presumtion om ett arbetsförhållande på minst sex månader faktiskt kan fungera som en ny och avgörande orsak till en ökad olaglig invandring till EU, eftersom en arbetstagare som vistas olagligt i EU får en mycket fördelaktigare ställning än övriga arbetstagare. Dessutom handlar det om en lösning som helt klart är olämplig vid korta eller mycket korta anställningsperioder (till exempel i jordbruket) Kommittén anser därför att denna bestämmelse (7.2b) bör slopas."

Röstresultat:

För: 59 Emot: 111 Nedlagda: 11

Punkt 6.8

Lägg till text enligt följande:

"I **artikel 9** fastställs ansvaret för huvudentreprenören och eventuella mellanliggande entreprenörer att betala påföljder och efterbetalningar. Det vore värdefullt att förtydliga under vilka förhållanden detta gäller. Huvudentreprenören och underentreprenörer som inte direkt anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU bör vara solidariskt ansvariga med avseende på de påföljder som nämns i artiklarna 6 och 7 enbart om det kan bevisas att de kände till att deras underentreprenörer anställde tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU. En sådan skyldighet skulle annars vara mycket svår att tillämpa inom vissa sektorer med långa kedjor av underentreprenörer, exempelvis inom biltillverkningsindustrin och underleverantörer som tillverkar olika komponenter vid olika anläggningar i olika länder. Detsamma gäller för byggbranschen. Kommittén anser att huvudentreprenören bör ha möjlighet att befria sig från ansvar genom att vidta rimliga försiktighetsåtgärder."

Röstresultat:

För: 57 Emot: 106 Nedlagda: 8

Punkt 6.9

Stryk enligt följande:

"**Artikel 10**

— Enligt denna artikel ska en överträdelse (som avses i artikel 3) utgöra ett brott om den begås 'medvetet'. ~~Eftersom detta kan vara svårt att bevisa vore det bättre om brott anses föreligga om arbetsgivaren 'kände till' eller 'hade kunnat känna till' brottet~~.

— Med hänsyn till överträdelsen enligt artikel 10.1 a bör varje överträdelse mot artikel 3 som upprepas utgöra ett brott.

— När överträdelsen anses vara ett medvetet brott, i enlighet med artikel 10.1 a, är det viktigt att ta hänsyn till att domstolsförhandlingarna kan komma att dra ut på tiden. Det finns risk för att bestämmelsen inte kommer att tillämpas alls om medlemsstaterna beslutar att frågan om huruvida en överträdelse har ägt rum ska beslutas av behöriga nationella myndigheter eller domstolar inom en period på två år. Eftersom dessa domstolsförhandlingar kan vara mycket tidsödande, och eftersom alla lagliga medel kommer att åberopas vid ett eventuellt överklagande, föreligger risken att denna bestämmelse inte alls kommer att tillämpas i praktiken.

— När denna artikel genomförs i medlemsstaternas lagstiftning är det viktigt att tydligt ange befogenhetsgränserna för de administrativa organ som beslutar om påföljder och enskilda behöriga domstolar, så att man kan undvika eventuella konflikter om befogenheter."

Röstresultat:

För: 66 Emot: 100 Nedlagda: 10

Punkt 6.11

Ändra enligt följande:

"**Artikel 15**

~~Enligt denna artikel~~ Hur effektivt förslaget till denna bestämmelse kommer att bli, om ~~ska~~ medlemsstaterna ser till att minst 10 % av företagen inspekteras varje år,. ~~Kommittén välkomnar denna bestämmelse. Frågan om hur effektivt förslaget till direktiv kommer att bli~~ beror dock på hur just denna bestämmelse genomförs i verkligheten. Medlemsstaterna bör välja ut de företag som ska inspekteras på grundval av en riskanalys som tillsammans med andra lämpliga kriterier tar hänsyn till faktorer som olika sektorers benägenhet att anställa immigranter som vistas olagligt i EU och tidigare förekomst av detta i företagen. Enligt denna artikel bör medlemsstaterna se till att minst 10 % av företagen som omfattas av dessa kriterier inspekteras varje år. I de flesta medlemsstaterna kan ~~kommer~~ det att krävas extra personal och ytterligare ekonomiska resurser för att utföra dessa kontroller. Utan dessa extra anslag kan ~~kommer~~ sådana krav ~~utan tvivel att~~ leda till ojämlik behandling av de personer som berörs av bestämmelserna."

Röstresultat:

För: 65 Emot: 105 Nedlagda: 8